

نقش آزار دیدگی در پیش بینی رفتارهای قلدری / قربانی شدن دانش آموزان

یلدا اسمعیل نژاد^{۱*}، دکتر سجاد بشرپور^۲

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران

۲- گروه روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش آزار دیدگی در پیش‌بینی رفتارهای قلدری / قربانی شدن دانش آموزان بود. روش این پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بود. کلیه دانش آموزان مدارس متوسطه دوره اول مشگین‌شهر در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ جامعه آماری پژوهش حاضر را تشکیل دادند ($N=3236$). از جامعه آماری مذکور تعداد ۲۳۷ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه تجدید نظر شده قلدری/قربانی شدن الویوس (۱۹۹۶) و مقیاس آزار دیدگی (مالیک و شاه، ۲۰۰۷) استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون تجزیه و تحلیل شد. براساس یافته‌ها بین قلدری/قربانی با آزار فیزیکی ($r=0/18 ; p<0/006$) و غفلت فیزیکی ($r=0/17 ; p<0/009$) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. اما بین قلدری/قربانی با آزار هیجانی و غفلت هیجانی رابطه معناداری وجود ندارد ($p>0/05$). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از بین مولفه‌های آزار دیدگی، آزار فیزیکی و غفلت فیزیکی توانایی پیش‌بینی قلدری/قربانی شدن را در دانش آموزان داشت ($p<0/05$). نتایج این مطالعه بر اهمیت توجه به مشکلات مربوط به آزار دیدگی دانش آموزان به خصوص آزار فیزیکی و غفلت فیزیکی تاکید دارد.

واژگان کلیدی: آزار دیدگی، رفتارهای قلدری، قربانی شدن